

Jurisprudentie

Zaak C-135/11 P

IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds gGmbH tegen Europese Commissie

„Hogere voorziening — Toegang tot documenten van instellingen — Verordening (EG) nr. 1049/2001 — Artikel 4, lid 5 — Omvang — Documenten afkomstig van lidstaat — Verzet van deze lidstaat tegen openbaarmaking van deze documenten — Omvang van controle door instelling en door rechter van Unie van door lidstaat aangevoerde redenen van verzet — Overlegging van document voor rechter van Unie”

Samenvatting van het arrest

1. *Europese Unie — Instellingen — Recht van toegang van publiek tot documenten — Verordening nr. 1049/2001 — Uitzonderingen op recht van toegang tot documenten — Documenten afkomstig van lidstaat — Mogelijkheid voor lidstaat, instelling te verzoeken dat documenten niet openbaar worden gemaakt — Verplichting van instelling documenten niet zonder voorafgaande toestemming openbaar te maken*

(Verordening nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad, art. 4, lid 5)

2. *Europese Unie — Instellingen — Recht van toegang van publiek tot documenten — Verordening nr. 1049/2001 — Uitzonderingen op recht van toegang tot documenten — Documenten afkomstig van lidstaat — Mogelijkheid voor lidstaat, instelling te verzoeken dat documenten niet openbaar worden gemaakt — Draagwijdte*

(Verordening nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad, art. 4, leden 1-3 en 5)

3. *Europese Unie — Instellingen — Recht van toegang van publiek tot documenten — Verordening nr. 1049/2001 — Uitzonderingen op recht van toegang tot documenten — Documenten afkomstig van lidstaat — Mogelijkheid voor lidstaat, instelling te verzoeken dat documenten niet openbaar worden gemaakt — Implicaties voor procedure — Verplichting voor lidstaat en instelling van Unie tot motivering van weigering toegang — Draagwijdte*

(Verordening nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad, art. 4, leden 1-3)

4. *Europese Unie — Instellingen — Recht van toegang van publiek tot documenten — Verordening nr. 1049/2001 — Uitzonderingen op recht van toegang tot documenten — Documenten afkomstig van lidstaat — Mogelijkheid voor lidstaat, instelling te verzoeken dat documenten niet openbaar worden gemaakt — Bevoegdheid van rechter van Unie om gegrondheid van weigering te toetsen — Onderzoek van documenten in besloten kring*

(Verordening nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad, art. 4, leden 1-3)

1. Wanneer een lidstaat gebruik heeft gemaakt van de hem door artikel 4, lid 5, van verordening nr. 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie geboden mogelijkheid om te verzoeken dat een bepaald document dat van hem afkomstig is, niet zonder zijn voorafgaande toestemming openbaar zal worden gemaakt, moet voor de eventuele openbaarmaking van dit document door de instelling vooraf toestemming van deze lidstaat worden verkregen. Hieruit volgt a contrario dat de instelling die niet de toestemming van de betrokken lidstaat heeft gekregen, het betrokken document niet mag onthullen.

(cf. punten 55, 56)

2. De uitoefening van de bevoegdheid die artikel 4, lid 5, van verordening nr. 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie de betrokken lidstaat verleent, wordt afgebakend door de materiële uitzonderingen die in de leden 1 tot en met 3 van ditzelfde artikel zijn opgesomd, en de lidstaat beschikt ter zake enkel over een bevoegdheid tot deelneming aan de besluitvorming van de instelling. De voorafgaande toestemming van de betrokken lidstaat waarnaar dit artikel 4, lid 5, verwijst, is aldus niet te beschouwen als een discretionair vetorecht, maar als een vorm van conform advies aangaande het ontbreken van aan de leden 1 tot en met 3 van bedoeld artikel ontleende uitzonderingsgronden. Volgens het aldus bij dit artikel 4, lid 5, ingevoerde besluitvormingsproces hebben de betrokken instelling en de betrokken lidstaat zich dus te houden aan de in bedoelde leden 1 tot en met 3 neergelegde materiële uitzonderingen.

Aangaande de draagwijdte van artikel 4, lid 5, van die verordening ten aanzien van de aangezochte instelling doet jegens de indiener van het verzoek de tussenkomst van de betrokken lidstaat er niet aan af dat de beslissing die de instelling nadien tot hem richt in antwoord op het door hem bij haar ingediende verzoek om toegang tot een document dat in haar bezit is, een handeling van de Unie is.

(cf. punten 58, 60)

3. De instelling waartoe het verzoek is gericht, is als auteur van een beslissing tot weigering van toegang tot documenten dus verantwoordelijk voor de rechtmatigheid daarvan. Zo kan deze instelling geen gevolg geven aan het verzet van een lidstaat tegen openbaarmaking van een van hem afkomstig document, indien dit verzet geenszins is gemotiveerd of indien de redenen die door die staat worden aangevoerd om toegang tot het betrokken document te weigeren, niet verwijzen naar de in artikel 4, leden 1 tot en met 3, van verordening nr. 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie neergelegde uitzonderingen. Hieruit volgt dat de betrokken instelling, alvorens de toegang tot een van een lidstaat afkomstig document te weigeren, moet onderzoeken of die lidstaat zijn verzet heeft gebaseerd op bovenbedoelde uitzonderingen en zijn standpunt ter zake naar behoren heeft gemotiveerd.

Het is daarentegen niet aan de instelling waarbij het verzoek is ingediend, om het besluit tot verzet van de betrokken lidstaat in volle omvang te beoordelen door over te gaan tot een toetsing die verder zou gaan dan de loutere verificatie of sprake is van een motivering die verwijst naar bedoelde uitzonderingen. Het vereiste van een dergelijke beoordeling in volle omvang zou ertoe kunnen leiden dat de instelling waarbij het verzoek is ingediend, na afloop van die beoordeling het betrokken document ten onrechte meedeelt aan de verzoeker, ondanks het naar behoren gemotiveerde verzet van de lidstaat waarvan het document afkomstig is.

(cf. punten 61, 64)

4. Toepassing van artikel 4, lid 5, van verordening nr. 1049/2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie belet de rechter van de Unie niet, tot een toetsing van de weigering van de instelling over te gaan die verder gaat dan een prima-facietoetsing en impliceert dat materieel wordt beoordeeld of op het betrokken geval de uitzonderingen van artikel 4, leden 1 tot en met 3, van die verordening van toepassing zijn.

Ingeval de lidstaat gemotiveerd weigert toestemming te verlenen voor toegang tot het betrokken document en de instelling zich bijgevolg verplicht ziet, het verzoek om toegang af te wijzen, geniet de indiener van dit verzoek immers rechterlijke bescherming. Het behoort tot de bevoegdheid van de rechter van de Unie, op verzoek van de belanghebbende aan wie door de aangezochte instelling toegang tot een document is geweigerd, te toetsen of die weigering op bedoelde uitzonderingen kon worden gebaseerd, ongeacht of die weigering voortvloeit uit de beoordeling van die uitzonderingen door de instelling zelf dan wel door de betrokken lidstaat.

Het waarborgen van die rechterlijke bescherming aan de verzoeker aan wie de instelling de toegang tot een of meer van een lidstaat afkomstige documenten weigert omdat deze laatste zich tegen die toegang verzet, impliceert dat de rechter van de Unie de rechtmatigheid van de weigering om toegang te verlenen concreet beoordeelt aan de hand van alle nuttige gegevens, waaronder in de eerste plaats de documenten waarvan inzage is geweigerd. Ter eerbiediging van het verbod, inzage in de betrokken documenten te verlenen zonder voorafgaande instemming van de betrokken lidstaat, dient het Gerecht die documenten in besloten kring in te zien zodat partijen zelf geen toegang tot de betrokken documenten hebben.

(cf. punten 70, 72, 73)